

ŠPITÁLSKO JE (hlavně) na kapsy

Vpůli prosince možno s uspokojením konstatovat, že sprejeři ještě novou karlínskou fasádu neobjevili, ale jistého nočního kolemjdoucího na svatého Mikuláše popudila natolik, že dal neprodleně průchod svému vztahu k české policii. Na dům si netroufl, ale zato důkladně pošramotil dvě zaparkovaná policejní vozidla. Vytrískal jim kamenem okna, felicii jenom zadní, ale zato zánovní fabie přišla o většinu prosklených ploch.

„No, chytli jsme ho,“ říkají policisté z Karlína, „přijde ho to asi dost draho. Ale nás bohužel taky: v současné době totiž máme jen jedno auto z původních tří...“

Nejstarší z vozového parku byl vyrazen pro celkovou sešlost věkem, další už je po opravě zadního okna zase k dispozici. Ale na fabii, na níž se opilec zvláště vyřádil, skla jako na potvoru ve skladu zrovna nebyly, takže se muselo čekat...

„Ne, že by Karlín, náš rajon, patřil v Praze mezi nejrozhlednější, ale obejít ho pěšky včetně odlehlejších míst kolem Vltavy dá hlídkám

docela zabrat. Nehledě k tomu, že policejní vozy nejezdí jen na pravidelné hlídky, taky jezdíme k nápadu, musíme vozit zadržené pachatele do cely předběžného zadržení, anebo na kriminálku k výslechu, vozíme opilce na záchytku, ale taky objíždíme obvod s poštou od soudů, celníků, exekutorů... Policie dělá spoustu práce, která jí podle mého názoru nepřísluší a doplňuje činnost dalších institucí – nejen státních, ale dokonce i soukromých, jako jsou pojišťovny, banky, fotbalové kluby,“ trpce říká vedoucí oddělení v Karlíně komisař nadporučík Bc. Zdeněk Fejfar.

Jaký div, že někdy mají policisté z místních oddělení pocit, že svou vlastní práci dělají spíš jen ve volných chvílích a na spisech pracují, když vybudě čas. Jenže – co s tím?

Karlínské místní oddělení je jedním ze čtrnácti podobných, jež tvoří celek obvodu ředitelství Praha III – nesourodáho konglomerátu pražských obvodů 3, 8 a 9. Postaru a popražsku řečeno, jde tedy vedle Karlína taky o Žižkov, Vysočany, Libeň – až po druhdy odlehlejší končiny Černého Mostu. I tam ovšem už dávno jezdí metro, vyrostly tam tisíce nových bytů a zejména celá obrovská obchodní oblast.

Zkrátka, policejní obvod Praha III je tvořen územím převelice mnohotvárným a právě takové jsou i starosti s ním spojené.

Karlínské místní oddělení se díky novému kabátku na konci listopadu zaskvělo v denním tisku i na obrazkách: dočkalo se nejen nové vstupní prostory v podobě elegantní recepce, jež je určena hlavně veřej-

I ve stále více vykrášleném Karlíně svítí policejní budova na rohu Vítkovy a Křižkovy ulice do daleka novou světlou fasádou, o to víc, že pochmurný blok zrušených karlínských kasáren na protějším rohu ještě na svou omlazovací kúru pořád čeká. Nový kabát vně i uvnitř dostal policejní dům – ani zdaleka jako první a vůbec ne poslední v rámci známého projektu P 1000, díky němuž se vylepšuje vzhled i vybavení mnoha českých policejních služeben. A tempo rekonstrukce bylo takřka závratné: v září se začalo kopat a koncem listopadu už ministr Ivan Langer osobně zahajoval provoz v novém.

nosti, ale polepšilo si náramně i po stránce dalšího vybavení – včetně nových počítačů a další techniky, jež zase usnadní denní práci policistů.

Zhruba tři měsíce, na něž se obě patra, v nichž Karlínští sídlí, změnila v regulérní staveniště, byly sice utrpením, kdo někdy rekonstruoval „za provozu“ byt, má představu, jaká to byla lahůdka. Ale výsledek je nepřehlédnutelný a vpravdě úctyhodný: tohle je policejní oddělení pro 21. století!

A nejde jen o efektivní vstup pro občany, ale nespočetně prokouklo i pracovní prostředí pro policisty ve službě, tedy ono zákulisí, kam se už veřejnost dostane jen výjimečně.

Sluší se podotknout, že jakkoli slůvko MÍSTNÍ v názvu karlínského policejního oddělení může podvědomě vyvolávat představu jakéhosi krcálku, pak o něj rozhodně nejde. Oddělení samo – s novým elegantním vchodem z Křižkovy ulice – sídlí ve dvou podlažích budovy, tedy v přízemí a prvním patře, v dalších poschodích je domovem obvodní hospodářská služba kriminální policie a vyšetřování.

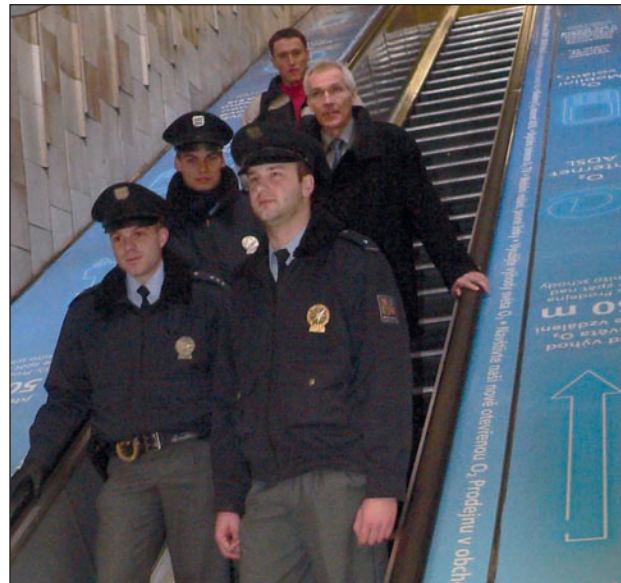
Policisty nemilovanou dominantou hned na kraji Karlína je tradiční autobusové nádraží Florenc. Představuje spěchající zástupy lidí, špínu, neutuchající dopravní zátěž okolí už tak dost frekventovaného. A přitahuje – vedle tisíců denních cestujících – všelijakou čeládku, pražskou i přespolní. Florenc představuje pro karlínské policisty každodenní problém, není skoro dne, aby se tu něco nekalého neudálo...

Budova někdejšího Varieté, nyní už po léta Hudební divadlo Karlín září po nedávné rekonstrukci do ulice Na Florenci jako opravdová krasavice z operety či muzikálu

Odjezdová hala s místenkovými pokladnami: takový poklid a taková čistota se tady ale moc často nevidí...

*Také metro vnáší do Karlína nejen ruch, ale i hemžení pří-
činnlivých zlodějků – a těm dlužno věnovat neustálou
pozornost*

Pracoviště a střechu nad hlavou na Místním oddělení v Karlíně by mělo najít v ideálním případě pětáctýřicet policistů. Tolik má Místní oddělení Karlín takřcečených tabulek, tedy plánovaných míst pro policisty ve službě.

Jenže... Ať se nám líbí sebestěně, v ideálním světě bohužel nežijeme. A tak současný skutečný stav karlínských policistů čítá pouhých osmatřicet – včetně vedoucího a jeho dvou zástupců. Což představuje deficit sice citelný, nikoli však ještě nepřekonatelný. Jinde jsou na tom jaksi hůř, i na venkově, a Praha jako celek je dlouhodobě pod plánovaným stavem zhruba o deset až patnáct procent. A přes veškerou snahu se věci nelepší. Ba spíše naopak, konec loňského roku a s ním četné odchody do civilu, pro něž se rozhodli „délsloužit“ policisté, jimž se teď výslužba výrazně víc vyplácí, znamenaly další nezanebatelné oslabení.

„U nás našťastí nikoli,“ řekne nadporučík Fejfar, karlínský policejní šéf, ale pro jistotu zařuká svůj výrok na dřevo zástupcova psacího stolu. „Odešlo nám sedm lidí, další se z jara chystají přejít na jiný policejní útvar, jeden jde do civilu, další se z jara chystá do důchodu. Nováčky zatím nečekáme.“

Na karlínském oddělení se tak nejspíš projevuje fakt, že generačně tvoří zdejší sestavu vlastně dvě zhruba stejné skupiny: v hlídkové

roky po škole a tím pádem ještě dost pod třicítkou, ve spisové službě pak mají většinu třicátníků až pětáctičátníků. Starší aby pohledal... Chybí tedy nejzkušenější věková sorta, ale mládí má zase víc nápadů a chuti do práce. Anebo se to aspoň říká.

Vesměs jde ovšem o mimopražské, rodilý Karlíňák už v Karlíně nesloužil setsakra dlouho. V Praze najdete policisty z celých Čech i z Moravy. Vlastně do Prahy na tři měsíce „rukují“ na výpomoc mladí absolventi středních policejních škol, ať jejich výběrové řízení proběhlo na kterémkoli z okresů. Po dobu určité, danou předpisy, požívají pak jisté výhody: ubytování mají zdarma, dostávají příspěvek na stravu a také cestovné domů je jim hrazeno. Jenže po roce tohle končí a pak si vše už hradí sami, z vlastního platu. A netřeba si zastírat, že sedmnáct tisíc čistého má jinou hodnotu v Praze na ubytovně, kde jíte někde v hospodě, a jinou třeba v moravském městečku, kde mladý policista má svou nastávající a navíc starostlivou rodinu. Tohle je problém, tedy, který dozrává k řešení. Protože kdyby všichni venkovští policisté z Prahy odešli, neměl by tu kdo sloužit. Rodilí Pražáci uniforma příliš nevábí...

Pražským policistům se taky oprávněně zdá, že jejich služební zátěž ve velkoměstě je podstatně větší než u venkovských kolegů z menších městeček. A plat mají podle zákona

stejný jedni i druzí, příplatky pro uštvané Pražáky neexistují...

Na pravém vltavském břehu, kousek pod Prahou, na plochem území mezi korytem řeky a příkrými svahy Vítkova, se usazovali lidé už od pradávna. Zem byla úrodná, Vltava plná ryb – a vše kolem patřilo Břevnovskému klášteru, mniši to sem měli sice dost z ruky, ale majetku si vážili a zvelebovali ho. Tady, za Poříčskou branou, jen co by kamenem dohodil od vzkvétající Petřské čtvrti, se zprvu říkalo Poříčsko anebo taky – nacházelo se za branou – Zábbransko. A taky Špitálsko, neboť sem Pražané odháněli nakažlivě nemocné lidi – původně jen tak, ať se o sebe postarají nebo umřou – do zde zbudovaného špitálu. Inu, dobové představy o zdravotnictví mohou být různé...

U vody stály četné mlýny a pily, po celém území přibývalo hospodářských i obytných stavení. Ale když přitřhla do Čech třicetiletá válka, Zábbransko dopadlo snad nejhůř z celého pražského okolí. A nepodepsalo se na něm řádění obléhajících švédských vojsk, nýbrž sami Pražané. Aby nepříteli ztížili zásobování a ubytování, předem zničili a vypálili vše, co by se vojákům mohlo hodit. Na Svědy čekala pustina – jenže na dlouho pak na vltavském břehu zůstala i poté, co odtáhli. Ještě v roce 1654 nestál na území dnešního Karlína jediný dům!

Až později povstalo doslova z popela nové Zábbransko. Opět rostly mlýny, vodní hamry

*Budova Policie České republiky na rohu Křižíkovy a Vítkovy ulice vyhlíží po rekonstrukci opravdu reprezentativně...
...a dojem rozhodně nepokazí ani vstup do recepce, kam nezřídka zajdou pro informace i cizinci. A je jim dozajista lhostejné, že hezký a funkční nábytek pochází z dílen vinařické věznice, tedy z produkce odsouzených... Za pultem je vítá usměvavý recepční, důchodce Josef Kouba. V policejních službách odsloužil šestatřicet roků, pak kvůli úrazu přišel o nohu pod kolenem – a tak je rád, že v recepci policejní stanice našel smysluplnou práci...*

a pily, později přestavěné na papírný. V osmáctém a ještě víc v devatenáctém století začaly vznikat i další manufaktury, hlavně koželužny a kartounky. Známy pražský podnikatel Schönfeld ale pamatoval i na rekreaci Pražanů a nechal tu ve dvacátých letech devatenáctého století zbudovat útulnou výletní zahradní restauraci Růžodol, jejíž součástí byl i velký divadelní sál. Byl ovšem každým coulem pragmatik: když se divadlo moc nevyplácelo, přestavěl sál na výrobní halu své kartounky...

Tak daleko zatím nejsme.

A jak přišel Karlín k jménu, pod nímž je známa podnes? Dal mu je sám mocnář František I, když roku 1817 rozhodl, aby se nově pražské předměstí jmenovalo podle jeho vznešené choti císařovny Karoliny Augusty: Karlino údolí, tedy oficiálně a „selbsverständlich“ německy Karolinenthal. Což ovšem pražský lid ve své prostorčnosti zkomolil záhy na Karlín – a už tak zůstalo a nejspíš i zůstane.

Druhá půlka devatenáctého století znamenala velkolepý rozmach Karlína, z něž se stala jedna z továrních čtvrtí vznikajícího velkoměsta. V roce 1849 se přes Vltavu napřáhl nový velkolepý kamenný most, určený pro železnici: Negrelliho viadukt, jenž významnou dopravní spojnici i pozoruhodnou pražskou stavbou zůstává i po půldruhém století. A rychle rostly nové továrny: textilky, čokoládovny, rafinerie cukru, strojírný, slévárny,

protáhla až na daleký Smíchov a na přelomu století dostala elektrický pohon. Kousek od hradeb vyrostlo velkolepé divadlo Rozmanitost neboli Varieté, zážrak moderní jevištní techniky. A samozřejmě, vedle toho jako houby po dešti rostly v Karlíně koncem devatenáctého a začátkem dvacátého století i činžáky, na hlavních třídách pyšné se štukovými fasádami pro zámožnější měšťany, zatímco v ulicích zastrčenějších se našlo bydlení pro chudé. Rozmach byl opravdu mohutný: v roce 1843 měl Karlín něco přes osm tisíc obyvatel, o šestnáct let později už více než třináct tisíc a roku 1880 bezmála osmáct tisíc. V roce 1904, kdy se Karlín stal samostatným městem, v něm žilo jednadvaacet tisíc obyvatel – a když ho v roce 1922 připojili ku Praze, čítalo zdejší občanstvo skoro šestadvacet tisíc duší.

Další výstavba a rozvoj přinesla první republika. A padesátá léta přidala komorní panelové sídliště jménem Invalidovna, experimentální, jak se říkalo, šedesátá léta hotel Olympic a osmdesátá i Atrium u Hlávkova mostu, jež se posléze přerodilo na Hilton.

Konec dvacátého a začátek jedenadvacátého století odstartoval proměnu Karlína k nepoznání. Většina zdejších fabrik zkrachovala, přestěhovala se jinam či zanikla. Něco se bez lítosti zbouralo, z architektonicky cennějších budov a areálů pak ambiciózní projekty učinily velkolepá administ-

Nepřehlédnutelná dominanta Karlínského náměstí – kostel zasvěcený Cyrilu a Metodějovi je ve čtvrti jediný, ale hlas jeho zvonů se nad hladinou řeky nese do daleka

trativní centra, ale i první pražské objekty netradičního bydlení – lofity...

Při povodni z léta 2002 ukázala Vltava celé Praze, co dokáže, když se opravdu naštve. A Karlín to schytl snad nejhůř. Paradoxně, pět let po katastrofě vyhlíží líp než kdykoli předtím. K řadě radikálních rozhodnutí by se bez velké vody město jen těžko odhodlávalo – takhle se najednou jevila ryzí nutností. A tak se Karlín měnil a měnil z gruntu. Zmizela bizarní špinavá zákoutí, z vyschlého bahna vstalo moderní a přitom útulné velkoměsto.

Před časem se městští radní a experti přes dopravu pokusili auty tehdy praskající Karlín zklidnit různým dopravním řešením: zdejší ulice se změnily v složitou síť jednosměrek, jež ovšem vlastně mnohde není vůbec průjezdná. Lze zajet jen dovnitř, a pokud člověk najde místo k zaparkování, odstavit tu vůz – a pak zase opačným směrem odjet. Ven z Karlína. Vypadalo to šíleně, ale Karlín je nyní opravdu klidnější. Problém se ovšem přenesl do dopravy v klidu, tedy záplavy parkujících aut. Centrum je na dosah, jezdí odsud metro i tramvaje – vyplatí se tady zahodit auták a zbytek cesty dojet hromadnou dopravou.

„Nesprávné parkování, to je náš denní chleba. Měl by to být problém hlavně pro Městskou policii, ale ta se bohužel poslední dobou ambiciózně stará o jiné věci, měří rychlost a podobně,“ říká vedoucí karlínského oddělení nadporučík Bc. Fejfar. „Se strážníky moc nespolupracujeme. “Podle mého názoru Městská policie neplní svůj účel, pro který byla založena. Radary a měření rychlosti s ochranou veřejného pořádku nemají nic společného. Ale obecní kasa se nějak plnit musí...”

Dost tvrdá slova, ale upřímná. O to lepší je prý spolupráce se sousedy z řad české policie.

Invalidovna: druhdy poslední útočiště válečných vysloužilců, později sídlo vojenských archivů a historiků. Povodeň někdejší pevnost krutě poničila, na rozdíl od většiny karlínských památek se ale zatím obnovy nedočkala. Armáda má hluboko do kapsy a pořád se nacházejí akutnější pohledávky k zaplacení. Prosí se, že by se Invalidovny mohla ujmut Univerzita Karlova, pro filozofickou fakultu by prý zdejší prostory mohly znamenat potřebné místnosti navíc. Rekonstrukce by ovšem stála hodně...

Karlínské mládež: sedět na lavičkách normálně? A proč?

Na jednom konci obvodu sousedí Karlínští s Prahou 1, u Invalidovny začíná spřízněné „království“ Libeňské.

A v půlce pěšího tunelu, jenž vede pod Vítkovem, začíná

hotovost a karty, zbavit se peněženek – a tradá zase někam hodně daleko, na druhý konec města. Celá akce trvá jen pár vteřin a pokud policisté nechytní její aktéry přímo za ruku, moc šancí na jejich dopadení už nenajdou.

„Lup kapsářů tvoří obvykle občanůský průkaz okradeného a tak tisíc dva na hotovosti,“ říká zástupce karlínského šéfa komisař nadporučík Bc. Stanislav Engelman. „Ale stanou se i případy, že někdo hlásí ztrátu šedesát tisíc, jež měl údajně v peněžence! Penězky a zavazadla mizí hlavně na Florenci při čekání na autobus, u příjezdů i odjezdových stání, v čekárně, kde se motají opilci... Z aut se kradou notebooky, digitální foťáky, kvalitní mobily, odložené luxusní kožené bundy.“

Někdy se prý ani nechce věřit, co všechno v násilně otevřeném voze majitel zanechal, ale není na policistech, aby pochybovali. Všechno musí sepsat a další postup je už na poškozeném – jestli mu škodu uhradí pojišťovna, její věc.

„Hodně se ztrácejí cestovní pasy, v poslední době zvláště bulharské a rumunské, zřejmě je o ně na černém trhu zájem,“ připomíná nadporučík Fejfar. „A často tu bývají okradeni náležitě opilí Slováci, kteří tady ve městě pracují na stavbách. Vysvětlujeme si to tak, že se chystají domů, k rodině, tak zajdou před cestou trochu popít a zahrát na automatech – a najednou se octnou bez koruny... A když doma ukážou ženě papír od policie, že je někdo přepadl nebo okradl, tak je třeba nezmlátí...“

Vedle „kapes“ dominují v Karlíně vloupání a krádeže prosté – v kancelářích, obchodech, bytech. I když vykradení posledně jmenovaných od doby předpovodňové ubylo. Změnila se totiž skladba a kvalita bytů, většina starých činžáků prošla rekonstrukcí a našla nové nájemníky, nemluví o nové luxusní výstavbě. Karlín je dost nóbl čtvrť. A k bytovému komfortu dnes už patří solidní zabezpečení, na němž si běžný bytář vyhlídne zuby. Na to už musí přijít specialisti s drahým nádobíčkem, najisto a s dokonalým plánem.

A problémem prý už není ani pěší tunel z Karlína na Žižkov, kam si za dávných časů po soumraku jen málokdo troufl. Kolem Vltavy se za slušného počasí zase houfují bezdomovci, v létě tam mají svá „letní sídla“. Ale to je pro policii výhoda: stačí občas ovečky probrat a pár celostátně hledaných odvézt, kam patří.

Zkrátka, okřídlené rčení z časů dávno minulých – „Žižkovu, Karlínu, Libni radši se zdaleka vyhní!“ už prý určitě neplatí. Ale že by zrovna tahle velkoměstská čtvrť byla ráj na zemi, tak to taky ne!

Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK

Vlevo karlínský vedoucí komisař nadporučík Bc. Zdeněk Fejfar, za stolem jeho zástupce komisař nadporučík Stanislav Engelman

úředně rajon Žižkovských. Kolegialita v tomhle případě funguje dokonale.

„Nejrušnější místo rajonu je samozřejmě autobusové nádraží,“ říká zástupce vedoucího. „Hlídky je tam skoro neustále, ale vlastně denně se tam něco přihodí: kapsáři řadí, ale výjimkou nejsou ani větší krádeže. Fakt je, že lidé si někdy přímo koledují: nedávají si na věci vůbec pozor, usnadňují práci zlodějům. Nedávno přišla nějaká Indka, že jí na Florenci okradli o zavazadlo. Že se jí nějaký chlap prý vyptával na cestu, a až když zase osaměla, zjistila, že nemá kufr. Vůbec jí nebylo divné, že jí, od pohledu cizinky, která nedovede česky ani slovo, se v Praze někdo detailně vyptává na cestu!“

Ale přihodí se i vážnější případy. Kousek od Florence, v parku pod magistrálou, mezi muzeem a Macdonaldem, se před pár týdny našla mrtvola. Snad prý nějaký cizinec. Vražda? Nejspíš – ale to už je záležitost specialistů z kriminálky, z města, a policisté z obvodu, kteří na začátku jen zajišťovali místo činu, se v mumraji svých každodenních starostí kolikrát ani nedozvědí, jak všechno dopadlo.

Víc je ovšem trápí stav autoparku: když jsou všechna tři hlídková auta pojízdná, stačí potřebám oddělení jen tak tak. Čtyři by prý byla tak akorát.

Mnohem lepší je to s počítačovým vybavením: není kanceláře, kde by počítač chyběl, mezi zasloužilými borci se najde i ne jeden zánovní kousek s LCD monitorem – paráda! Naopak, stálou bolestí zůstávají vysílačky Matra. Jsou poruchové a jejich spolehlivost ve velkoměstě je podstatně menší, než si policie slibovala.

„Máme jich devět a z toho teď čtyři v opravě,“ věčně říká šéf.

Denní chléb policistů z místních oddělení, to jsou drobné trestné činy a přestupky, jež ovšem lidem z okolí proklátě otravují život. Karlín, jen co by dohodil kamenem z městského centra, je rušná čtvrť a náramně vábí zejména kapsáře: šikovní zloději operují v partách a jejich dlouhé prsty řadí zejména v tlačenicích kolem zmíněného už autobusového nádraží, ale právě tak v obchodech, metru a tramvajích. Díky nim jsou zloději ovšem taky velice mobilní, jejich zásada je udělat „ranku“, probrat pár kapes, vybrat

Psi v pražských parcích – věčný zdroj sporů, který nezřídka musí řešit i policie